

Аналіз впливу
проекту постанови Правління Національного банку України
“Про затвердження Змін до Положення про пруденційні вимоги до
фінансових компаній” на ринок фінансових послуг

I. Основні критерії, за якими буде оцінюватись ефективність результатів правового врегулювання питання

Проект постанови передбачає затвердження Змін до Положення про пруденційні вимоги до фінансових компаній (далі – Положення), якими вдосконалюються пруденційні вимоги щодо достатності власного капіталу фінансової компанії та дотримання значення нормативу левериджу.

На цей час Положенням встановлено пруденційні вимоги щодо достатності власного капіталу фінансової компанії, згідно з якими його розмір визначається залежно від кількості та видів фінансових послуг, уключених до ліцензії на діяльність фінансової компанії. Також Положенням запроваджено норматив левериджу, розрахунок якого здійснюється з використанням визначених показників.

Однак, за результатами здійснення наглядових дій Національним банком України (далі – Національний банк) виявлено випадки, коли фінансові компанії збільшують розмір власного капіталу за рахунок капіталу у дооцінках, резервного капіталу, сформованого не за рахунок прибутку, додаткового капіталу, утвореного в негрошовій формі. Також серед фінансових компаній є такі, що мають значні обсяги довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств.

Важливим аспектом є й те, що на значення нормативу левериджу впливає резервний капітал фінансової компанії і необґрунтоване збільшення останнього (не за рахунок прибутку) на практиці є одним із способів штучного завищення значення нормативу левериджу.

Проект акта покликаний врегулювати вищезазначені проблемні питання шляхом удосконалення пруденційних вимог до фінансових компаній.

Критеріями, за якими буде оцінюватись ефективність результатів правового врегулювання питань, є:

кількість фінансових компаній, які докапіталізувалися з метою дотримання пруденційних вимог;

зменшення в структурі власного капіталу фінансових компаній питомої ваги капіталу у дооцінках, резервного капіталу, сформованого не за рахунок прибутку, додаткового капіталу, утвореного в негрошовій формі.

II. Очікуваний вплив на сферу правового регулювання

Прийняття акта дозволить посилити фінансову стійкість фінансових компаній за рахунок вирахування з пруденційних вимог елементів капіталу, які не здатні поглинати збитки через свою негрошову природу. Зокрема, для цілей розрахунку достатності власного капіталу фінансової компанії, проектом акта запроваджуються вирахування з власного капіталу:

1) капіталу у дооцінках;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000001E0300003EDF0000

Дійсний до: 29.05.2027 16:50:43

Національний банк України

В/33-0008/74373

від 12.06.2025 14:49

2) довгострокових фінансових інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств;

3) резервного капіталу, крім резервного капіталу, сформованого за рахунок прибутку / доходу;

4) додаткового капіталу, сформованого за рахунок безоплатно отриманих необоротних активів та інших джерел, крім грошових внесків учасників (акціонерів) фінансової компанії.

Водночас достатній розмір власного капіталу залишається незмінним і дорівнює, як і в чинному Положенні, від 10 до 35 млн грн (залежно від кількості та видів фінансових послуг, що надає фінансова компанія).

III. Розрахунок витрат та вигод учасників ринку, громадян та держави внаслідок дії проєкту нормативно-правового акта

Фінансові компанії, які не відповідають оновленим вимогам щодо достатності власного капіталу, повинні докапіталізуватися, наростити прибутки або залучити субординований борг та отримати щодо нього дозвіл Національного банку згідно з вимогами Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2023 № 199 (зі змінами).

Так, за попередніми розрахунками, 33 фінансові компанії повинні збільшити розмір власного капіталу на загальну суму 154,6 млн грн за рахунок грошових внесків своїх учасників (акціонерів), нарощення прибутків або шляхом залучення субординованого боргу, який враховується у власному капіталі після одержання відповідного дозволу Національного банку.

Витрат громадян та держави внаслідок дії проєкту нормативно-правового акта не передбачається.

Впровадження вимог акта також не потребує додаткових витрат Національного банку.

Водночас вигодою для учасників ринку, громадян та держави внаслідок дії акта є посилення фінансової стійкості фінансових компаній та підвищення їх здатності поглинати збитки, пов'язані з надання фінансових послуг.

Перший заступник Голови
Національного банку України

Катерина РОЖКОВА

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Рожкова Катерина Вікторівна

Сертифікат 3E0E4EA9F723F863040000001E0300003EDF0000

Дійсний до: 29.05.2027 16:50:43

Національний банк України

В/33-0008/74373

від 12.06.2025 14:49